

ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЯК ФОРМА ПУБЛІЧНОГО ВИСТУПУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

У статті розглянуто презентацію як різновид публічного мовлення. Надано дефініцію, види, структуру презентації. Розкрито поняття успішної та неуспішної презентації.

Ключові слова: презентація, публічне мовлення, інтерактивна, автоматична, начальна презентації.

Abstract

The article considers presentation as a kind of public broadcasting. The definition, types, and structure of the presentation are provided. The concept of successful and unsuccessful presentation is revealed.

Keywords: presentation, public broadcasting, interactive, automatic, educative presentation.

Важливою частиною професіограми майже будь-якого фахівця є вміння якісно представити та подати необхідну інформацію на відповідну тему. Тобто потрібно вміти виступати публічно. Сьогодні однією з найпоширеніших форм публічного виступу є презентація.

Мета статті – подати дефініцію, види, типи, структуру презентації, розглянути публічний виступ як засіб комунікації та переконання.

Презентація – це спеціально організоване спілкування з аудиторією, для публічного передання і представлення чогось нового або її спонукання до певних дій. Термін «презентація» у своєму розумінні має два значення:

1. дія, акція (загальноживане значення): показ нового товару, пред'явлення широкому загалу нової інформації (представлення нової книжки, колекції мод, кінофільму) як рекламна, популяризує акція;
2. документ, створений за допомогою комп'ютерної програми PowerPoint.

Синонімами терміну «презентація» в цьому розумінні є поняття «комп'ютерна презентація» та «мультимедійна презентація» [1]. Презентація передбачає живе спілкування у формі діалогу між доповідачем та аудиторією з використанням певних технічних засобів. Зазвичай, на презентацію люди приходять за попереднім запрошенням на добровільній основі. Презентація як комп'ютерний документ становить послідовність слайдів, тобто електронних сторінок, що змінюються та відповідають висловлюванням доповідача у конкретний момент часу доповіді.

Демонстрація такого документа може відбуватися на екрані монітора комп'ютера чи на великому екрані за допомогою спеціальних пристроїв – мультимедійного проектора, екрана, телевізора тощо. Глядачі бачать чергування зображень, на кожному з яких можуть бути текст, фотографії, малюнки, діаграми, графіки, відео-фрагменти, і все це може супроводжуватися звуковим оформленням. Частіше демонстрація презентації супроводжує доповідь окремої людини [1].

Відвідувачі презентації очікують від доповідача:

- знання теми презентації і попередньої підготовки;
- чіткого та недвозначного формулювання ідеї;
- стисло висловлювання;
- чіткої організації та викладу інформації у презентації [2].

Відповідно презентація може бути успішною або неуспішною. **Успішною** називають таку презентацію, під час якої була досягнута поставлена мета. **Неуспішною** – презентація, у підсумку якої аудиторію не було переконано і яка стала розчаруванням як для слухачів, так і для доповідача.

Ось деякі причини неуспішної презентації:

- нездатність подолати хвилювання перед великою аудиторією;
- недоліки у плануванні й підготовці презентації;
- погано організований, неструктурований зміст;
- недостатній контакт з аудиторією;

- неуважність до деталей;
- відсутність відчуття часу;
- неефективне використання наочних засобів;
- перевантаження інформацією [3].

Техніка проведення презентації вимагає не тільки знання мови, але й уміння правильно відібрати, обробити і подати інформацію, адаптувати її до конкретної аудиторії, урахувавши її професійні, демографічні, соціальні, гендерні, етнічні, релігійні та культурні особливості й можливі міжкультурні розбіжності у сприйнятті інформації. Не менш важливою є структура презентації – організація відібраної інформації в єдиний, логічно зв'язаний текст. Уміло структурована презентація характеризується виразним початком, основною частиною (представлення ключових положень) і завершенням, а також чітко окресленим переходом до кожної наступної частини виступу [1].

Презентацію здійснюють через три основних канали:

1. вербальний – те, що говорить доповідач;
2. невербальний – міміка, жести, рухи доповідача;
3. вокальний – те, як говорить доповідач (тональність, гучність тощо).

Завдяки умілому комбінуванню усіх трьох каналів доповідач легко зацікавить та переконає аудиторію, що забезпечить успіх презентації. Також важливим для успіху презентації є її планування та підготовка. План презентації:

1. Мета і завдання презентації;
2. Тема і предмет презентації;
3. Аудиторія, на яку спрямована презентація;
4. Початок і тривалість виступу;
5. Місце проведення презентації [4].

При підготовці варто скористуватись правилом Фауста: на кожну хвилину доповіді необхідно 30 хвилин попередньої підготовки. Це забезпечить успішний та впевнений виступ перед публікою [2]. Ефективним засобом у підготовці презентації може стати програма Power Point, яка є складовою пакету програм Microsoft Office. Вона дасть змогу швидко та якісно підготувати набір слайдів.

Основні види презентацій

Презентація за сценарієм – це традиційний вид презентації зі слайдами, доповненими різними фото- та відеоматеріалами, які виводяться на екран або монітор. Використання анімаційного тексту в поєднанні з графіками та ілюстраціями дає змогу зосередити увагу слухачів на основних твердженнях і сприяє кращому запам'ятовуванню інформації. Озвучує матеріал зазвичай сам ведучий.

Інтерактивна презентація – це діалог користувача з комп'ютером. Користувач сам вибирає інформацію, яка його цікавить і може поглиблюватись у неї настільки, наскільки це передбачено розробником. Здійснюється це за рахунок вибирання на екрані потрібних об'єктів за допомогою миші або натискання відповідних клавіш.

Автоматична презентація – це закінчений інформаційний продукт, який надсилається потенційним споживачам задля виявлення їхньої зацікавленості.

Навчальна презентація призначена допомогти викладачеві легко, зручно та наочно донести теоретичний та практичний матеріал з можливістю наочного відображення.

Навчальні презентації поділяються на:

- презентації-семінари;
- презентації для самоосвіти;
- презентації-порадники.

У навчальних презентаціях можуть використовуватися всі інші види презентацій [4].

Структурні компоненти презентації

Експозиція - це встановлення миттєвого контакту з аудиторією, створення атмосфери доброзичливості, утримання уваги та спонукання інтересу до теми презентації. Вона повинна бути короткою, захопливою, оригінальною.

Вступ, якому відводиться 5-10 % від перебігу всієї презентації, можна умовно переділити на 2 блоки: початок і вступ. Завдання - встановлення (якщо не вдалося під час експозиції) чи закріплення контакту з аудиторією, виклад лаконічних зауважень стосовно теми презентації. Вступна частина презентації передбачає такі етапи: 1) привітання, вступні зауваження; 2) пояснення мети презентації; 3) огляд основних етапів презентації, використання допоміжних засобів; 4) пропозиція ставити

запитання після або під час презентації. Вступ повинен допомогти аудиторії знайти відповіді на такі запитання, як: «Що я почую, побачу?», «У якій послідовності я це почую?», «Чому це мені буде цікаво?».

Основна частина - це серцевина виступу, плануючи яку доцільно виокремити ключові положення, переходи-зв'язки. Будь-яке велике повідомлення для того, щоб бути засвоєним, повинно містити один, іноді два і зрідка три пункти (ключових тез). Це дозволяє логічно структурувати матеріал, аби він був зручним для сприймання. Основна частина становить 70-85 % презентації. Завдання її - схарактеризувати ситуацію, подати можливі засоби для її покращання й обов'язково запропонувати власний варіант її реалізації - кульмінація презентації. При цьому варто спонукати аудиторію до прийняття рішень і дій, вказавши на переваги своєї пропозиції.

Резюме підсумовує сказане, ущільнює зміст і свідчить про те, що презентація наближається до завершення.

Висновок - вихід з контакту, завершення спілкування. Це не тільки висловлення подяки за увагу, а ще одна фінальна спроба переконати аудиторію, тобто досягти мети презентації. Висновок має бути виразним, коротким й обов'язково оптимістично-мажорним. Відомо, що промовця слухають більш уважно на початку й наприкінці презентації, це називають «законом краю». Продумуючи експозицію та висновок, важливо виявити почуття міри, бо занадто яскравий, образний початок зобов'язує витримати цю тональність упродовж усієї презентації. Також доволі важливим моментом є спосіб завершення презентації. Адже важливо, аби ваш виступ запам'ятався. Ось деякі способи завершення презентації: неочікуване завершення, резюме, жарт, оптимістичний або спонукальний заклик, заклик до дії, комплімент на прощання, висловлення вдячності. Презентація не закінчується тоді, коли весь матеріал викладено, а коли сказали про її завершення [4].

У навчально-методичній літературі [5, 6, 7, 8] подана інформація щодо публічного виступу як важливого засобу комунікації переконання. Розкрито структуру презентації, її види, ознаки публічного виступу.

Висновки

Отже, публічний виступ (презентація) має на меті викликати інтерес аудиторії, певним чином вплинути на неї. Метою переконання, на відміну від інших видів впливу на людей, є передавання інформації у такій формі, щоб аудиторія свідомо сприйняла те, про що говорить промовець, залучаючись при цьому до процесу спільної мислительної діяльності.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. <https://studfile.net/preview/5726890/page:5/>
2. https://pidruchniki.com/1280052839502/dokumentoznavstvo/prezentatsiya_riznovid_publichnoho_movlennya
3. Азарова Л. Є. Українська мова за професійним спрямуванням у таблицях і схемах: навч. посібник / Азарова Л. Є., Л. А. Радомська, А. С. Стадній. – Вінниця : ВНТУ, 2018. – 176 с.
4. С. В. Шевчук, І. В. Клименко, Українська мова за професійним спрямуванням: підручник – 2-ге вид., виправлений і доповнений. – Алерта, 2011. – 696 с.
5. Азарова Л. Є. Українська мова професійного спілкування. Практичний курс. Частина I. / Азарова Л. Є., П'яст Н. Й. // Навчальний посібник. – Вінниця: ВНТУ, 2006. – 126 с.
6. Азарова Л. Є., Професійне спілкування науково-технічних працівників / Азарова Л. Є., П'яст Н. Й., Іванець Т. Ю. // Навчальний посібник. Вінниця: ВНТУ, 2008. – 189 с.
7. Азарова Л. Є. Українська мова професійного спілкування (Навчальний посібник дистанційного навчання). Стационар. / Азарова Л. Є., Цимбал О. А. // Навчальний посібник, електронна версія, внесено до системи дистанційного навчання Lening Server. – Вінниця: ВНТУ, 2008. – 347 с.
8. Азарова Л. Є. Українське ділове мовлення. Частина I. / Азарова Л. Є., П'яст Н. Й. // Вінниця: УНІВЕРСУМ – Вінниця, 2007. / МОНУ 232 с.

Азарова Лариса Євстахіївна – доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри мовознавства, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: kmz2427@ukr.net

Azarova Larisa Yevstahievna – Doctor of Philology, Professor, Head of the Department of Linguistics, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: kmz2427@ukr.net

Вишневецький Артур В'ячеславович – студент групи 2КН-196, Факультет інформаційних технологій та комп'ютерної інженерії, Вінницький національний технічний університет, Вінниця, e-mail: arci.vishnevs@gmail.com

Vyshnevskyi Artur Vyacheslavovych – student group 2CS-19b, Faculty of Information Technologies and Computer Engineering, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: arci.vishnevs@gmail.com